

P7_TA(2010)0240

Pirmojo geležinkelių transporto teisės aktų rinkinio direktyvų įgyvendinimas

2010 m. birželio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pirmojo geležinkelių direktyvų (2001/12/EB, 2001/13/EB ir 2001/14/EB) rinkinio įgyvendinimo

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos antrąją geležinkelių transporto rinkos plėtros priežūros ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2009)0676) ir į kartu pateiktą Komisijos personalo darbo dokumentą (SEC(2009)1687),
 - atsižvelgdamas į 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/12/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros¹,
 - atsižvelgdamas į 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/13/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelių įmonių licencijavimo²,
 - atsižvelgdamas į 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojamą geležinkelių infrastruktūrą ėmimo ir saugos sertifikavimo³,
 - atsižvelgdamas į savo 2007 m. liepos 12 d. rezoliuciją dėl pirmojo geležinkelių transporto teisės aktų rinkinio įgyvendinimo⁴,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 9 d. klausimą Komisijai dėl pirmojo geležinkelių direktyvų (2001/12/EB, 2001/13/EB ir 2001/14/EB) (O-0030/2010 – B7-0204/2010) rinkinio įgyvendinimo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2001 m. patvirtinus pirmąjį geležinkelių teisės aktų rinkinį, į kurį įtrauktos trys direktyvos, t. y. dėl Bendrijos geležinkelių plėtros, dėl geležinkelių įmonių licencijavimo ir dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojamą geležinkelių infrastruktūrą ėmimo ir saugos sertifikavimo, siekta atgaivinti geležinkelių pramonę ir kadangi tai turėjo būti pirmas žingsnis siekiant sukurti integruotą Europos geležinkelių erdvę, taip pat suteikti patikimą finansų struktūrą, kad galima būtų pradėti šiuos siekius įgyvendinti,
- B. kadangi pirmojo geležinkelių teisės aktų rinkinio direktyvos iki 2003 m. kovo 15 d. turėjo būti perkeltos į nacionalinę teisę, tačiau Komisija, prieš pradėdama taikyti baudmės už pažeidimus procedūras valstybėms narėms, kurios neteisingai arba neviseiškai įgyvendino pirmąjį geležinkelių teisės aktų rinkinį, laukė iki 2008 m. birželio mėn.,

¹ OL L 75, 2001 3 15, p. 1.

² OL L 75, 2001 3 15, p. 26.

³ OL L 75, 2001 3 15, p. 29.

⁴ OL C 175 E, 2008 7 10, p. 551.

- C. kadangi, sprendžiant iš antrosios Komisijos parengtos geležinkelių rinkos plėtros stebėsenos ataskaitos, geležinkelių dalis transporto rinkoje nepadidėjo: 2002 m. krovinių vežimo geležinkeliu rinkoje pasiektas žemas maždaug 10 proc. lygis, be to, geležinkelių transportas sudaro mažiau negu 7 proc. keleivinio transporto rinkos,
1. apgailestauja, kad iš 22 valstybės narės didžiajai daliai nepavyko tinkamai įgyvendinti trijų pirmojo geležinkelių teisės aktų rinkinio direktyvų; mano, kad tai apskritai sutrukdė padidinti geležinkelių transporto dalį transporto rinkoje;
 2. primena, kad Parlamentas savo 2007 m. liepos 12 d. rezoliucijoje jau pabrėžė, kad absoliutus prioritetas turi būti teikiamas tikslui visapusiškai įgyvendinti pirmąjį geležinkelių teisės aktų rinkinį; todėl reiškia didžiulį nepasitenkinimą dėl to, kad šio prioriteto nepaisyta daugumoje valstybių narių, įskaitant Austriją, Belgiją, Čekijos Respubliką, Vokietiją, Daniją, Estiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Vengriją, Airiją, Italiją, Lietuvą, Liuksemburgą, Latviją, Lenkiją, Portugaliją, Rumuniją, Švediją, Slovėniją ir Slovakiją;
 3. apgailestauja, kad Komisija prarado penkerius metus, per kuriuos buvo galima kovoti su nesėkmėmis, ir prieš išsiųsdama oficialų įpareigojimo raštą laukė iki 2008 m. birželio mėn., o prieš išsiųsdama motyvuotas nuomones dėl neteisingo arba nevisiško pirmojo geležinkelių teisės aktų rinkinio įgyvendinimo – iki 2009 m. spalio mėn.; apgailestauja, kad Europos Komisija nepakankamai sutelkė stebėseną į geležinkelių sistemos finansinį pagrindą; todėl ragina Komisiją nedelsiant inicijuoti teises procedūras prieš pirmojo geležinkelių teisės aktų rinkinio neįgyvendinusių 22 valstybę narę;
 4. ragina 22 valstybę narę nebedelsti ir įgyvendinti Europos teisės aktus; yra įsitikinęs, šios valstybės narės, neįgyvendindamos pirmojo geležinkelių teisės aktų rinkinio, ir toliau kenkia sąžiningai konkurencijai;
 5. ragina Komisiją paskelbti konkrečią informaciją apie kiekvienoje valstybėje narėje ne iki galo įgyvendintus elementus, ypač susijusius su nepakankamai išvystyta nepriklausoma reguliavimo institucija ir ne iki galo įgyvendintomis priemonėmis prie kelių mokesčių sistemos nuostatomis; be to, ragina Komisiją informuoti Parlamentą apie Komisijos ir valstybių narių taikomas skirtingas infrastruktūros valdytojų savarankiškumo teises interpretacijas (Direktyvos 2001/14/EB 4 straipsnio 2 dalis ir 14 straipsnio 2 dalis);

Infrastruktūros valdytojų savarankiškumas

6. pabrėžia, kad turi būti užtikrintas pakankamas infrastruktūros valdytojo savarankiškumas, kadangi, kaip nustatyta Direktyvoje 2001/14/EB, jis vykdo pagrindinę kontrolę užtikrindamas visiems pareiškėjams sąžiningą prieigą prie infrastruktūros pajėgumų, t. y. paskirsto geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, nustato mokesčius už naudojimąsi ja bei vykdo su saugos sertifikavimu susijusią veiklą;
7. mano, kad infrastruktūros valdytojo savarankiškumas yra prielaida sąžiningam, skaidriam ir nediskriminuojamam požiūriui į visus operatorius užtikrinti; pabrėžia, jog itin neramina tai, kad nustatyta nepakankamai praktinių ir teisinių saugiklių infrastruktūros valdytojų savarankiškumui užtikrinti, ypač kai šie sudaro dalį geležinkelių holdingo, vykdančio ir geležinkelių transporto veiklą;

8. ragina šios nuostatos nepaisančias valstybes nares pritaikyti visas būtinas teises ir funkcines priemones, reikalingas aiškiai atskirti itin svarbiai pajėgumų paskirstymo nacionaliniam geležinkelių tinklui užduočiai nuo bet kokio vietos geležinkelių operatoriaus, kadangi stokojant savarankiškumo gali būti trukdoma iš esmės apibrėžti infrastruktūros valdytojo naudojimąsi infrastuktūra;

Nepakankami reguliavimo institucijų įgaliojimai

9. reiškia susirūpinimą dėl to, kad reguliavimo institucijoms suteikti nepakankami įgaliojimai ir ištekliai ir kad dėl šių spragų nepakankamai kontroliuojamos konkurencijos problemos, su kuriomis susiduriama kiekvienoje nacionalinėje rinkoje;
10. ragina Komisiją informuoti Parlamentą apie reguliavimo institucijų įgaliojimus, kurie turi būti stiprinami valstybėse narėse siekiant užtikrinti joms realius įgaliojimus savo atitinkamai nacionalinei rinkai stebėti;
11. mano, kad dėl nesugebėjimo įsteigti valstybėse narėse išties nepriklausomų reguliavimo institucijų sudaromos kliūtys pirmajam geležinkelių teisės aktų rinkiniui tinkamai įgyvendinti;

Infrastruktūros finansavimas ir mokesčių sistema

12. pažymi, kad specialios nuostatos dėl infrastruktūros finansavimo ir geležinkelių skolos problemos sprendimo įtrauktos į pirmąjį geležinkelių teisės aktų rinkinį (Direktyvos 2001/12/EB 9 straipsnis);
13. apgailestauja, kad investicijų į geležinkelių infrastruktūros plėtrą ir priežiūrą lygis daugelyje valstybių narių vis dar didžia dalimi nepakankamas ir daugeliu atvejų esamos infrastruktūros kokybė prastėja; ragina valstybes nares sutelkti reikiamas lėšas ir užtikrinti, kad naujieji geležinkelių transporto projektai būtų vystomi ir kad esamos infrastruktūros būtų tinkamai prižiūrimos;

Prieigos prie kelių mokesčiai

14. pažymi, kad infrastruktūros valdytojų savarankiškumas ir reguliavimo institucijoms užtikrinti įgaliojimai bei ištekliai yra prielaidos tinkamai veikiančiai prieigos prie kelių mokesčių sistemai nustatyti; primena, kad šie infrastruktūros mokesčiai turi būti apskaičiuoti sąžiningai, skaidriai ir nuosekliai ir kad geležinkelių įmonėms būtų užtikrinamas pakankamas aiškumas;
15. reiškia susirūpinimą dėl to, kad nepakankamai įgyvendinamos infrastruktūros mokesčių nuostatos, ypač dėl to, kad neparengti veiksmų, reikalingų geležinkelių tinklo veiklai pagerinti, planai ir tiesioginėmis geležinkelio paslaugų išlaidomis grindžiama tarifų sistema, taip pat dėl to, kad infrastruktūros valdytojas savarankiškai nenustato infrastruktūros mokesčių;
16. apgailestauja dėl to, kad nepakankamai įgyvendinant šias nuostatas infrastruktūros mokesčiai nėra tiesiogiai susieti su išlaidomis už traukinių paslaugas ir kad geležinkelių rinka gali nepakelti šių didelių mokesčių; pažymi, kad dėl tokių didelių infrastruktūros mokesčių ne vietos operatoriams gali būti sunku įžengti į rinką ir kad Komisija yra gavusi keleto operatorių skundus, susijusius su prieiga prie terminalų ir geležinkelio paslaugų;

17. mano, kad priegos prie kelių mokesčių principus, taikomus geležinkeliams ir kelių transportui, reikėtų suvienodinti siekiant sudaryti pagrindą iš tiesų vienodoms įvairių transporto rūšių konkurencijos sąlygoms; pabrėžia, kad dėl šių vienodų konkurencijos sąlygų ES transporto sistema galėtų tapti tvaresne ir veiksmingesne, taip pat maksimaliai padidėtų geležinkelių ekologinis konkurencingumas;

Pirmojo geležinkelių teisės aktų rinkinio persvarstymas

18. pabrėžia, kad tinkamas ir visapusiškas pirmojo geležinkelių teisės aktų rinkinio įgyvendinimas yra esminė sąlyga Europos geležinkelių tinklui sukurti ir kad Europos Komisija turi teikti absoliutų prioritetą siekui jį įgyvendinti taikant visas galiojančias procedūras;
19. ragina Komisiją siūlyti iki 2010 m. rugsėjo mėn. persvarstyti pirmąjį geležinkelių teisės aktų rinkinį; ragina Komisiją persvarstant šį rinkinį prioritetine tvarka nagrinėti infrastruktūros valdytojų savarankiškumo, nepakankamų reguliavimo institucijų išteklių ir įgaliojimų problemas, taip pat pasiūlyti tinkamus mokesčių už prieigą prie infrastruktūros principus, pagal kuriuos būtų skatinamos viešosios ir privačios investicijos į geležinkelių sektorių;
20. mano, kad sėkmingas rinkų atvėrimas geležinkelių transporto srityje priklauso nuo visiško nuostatų, išdėstytų pirmajame geležinkelių direktyvų rinkinyje, įgyvendinimo; tolimesnis geležinkelių rinkos liberalizavimas neturėtų menkinti geležinkelių transporto paslaugų kokybės ir turėtų išlaikyti viešųjų paslaugų teikimo įsipareigojimus; iki visiško rinkų atvėrimo turėtų būti taikomas abipusiškumo principas;
21. prašo Komisijos reaguoti arba pateikti informacijos, susijusios su prašymais, pateiktais 3, 5, 10 ir 16 dalyse, pirmojo geležinkelių transporto teisės aktų rinkinio naujoje redakcijoje arba vėliausiai iki 2010 m. pabaigos;
 - o
 - o o
22. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.